

**243. Újsolt, Fűzhalom (Kelet)
(KÖH 54364)**

(Bács-Kiskun megye) B

A lelőhely az Állampisztai Büntetés-végrehajtási Intézet rabgazdaságának a területéhez tartozik, néhány száz m-re, K-re található a nyilvántartott Fűzhalom lelőhelytől⁶¹. Az intenzíven művelt területen bronzékszerek töredékei kerültek elő. A helyszíni szemle során edénytöredékeket és további bronzleleteket szedtünk össze. 2012 júliusában rövid leletmentést végeztünk a területen.

A lelőhely a környezetéből jól kiemelkedő (97,4 tszf magasság), É–D-i irányú dombhát. A dombhát K-i oldalán nyitottunk 2 szelvényt, ott, ahol az előkerült bronz-töredékek sűrűsödését figyeltük meg. Összesen 7 objektumot tudtunk feltárni. Ezek közül 4 teljesen szétszántott hamvasztásos sír volt. A síroknál pontos sírfoltot nem lehetett megfigyelni, eredeti helyzetben néhány edénytöredék, a hamvak egy része és a bronzékszerek maradtak. Az edénytöredékek között mindössze néhány kiegészíthető darab van. Az előkerült bronzleletek között díszített karperecek, tük, fűzfalevél alakú csüngő és tör darabjai voltak. A feltárt leletanyag alapján az urnamezős kultúra BD-HA1 korú temetőjét találtuk meg.

Munkatársak: Mészáros Mónika régész, Guttyán Attiláné régésztechnikus, Vida Ágnes rajzoló, Fodor Fanni, Beke Kitti, Lukács Nikoletta, Varga Zsuzsanna, Scherer Gábor egyetemi hallgatók.

SOMOGYVÁRI ÁGNES

244. Újszentiván, Felszabadulás u. (Belterület, 9. lh.)

(KÖH 48507)

(Csongrád megye) R, B, Ge, Sza, N, Á, Kö, Kú

A Szeged-Szőreg és Novi Kneževac között épülő kerékpárút Újszentiván belterületét érintő szakaszán, 2012. április 10. és június 11. között a szegedi Móra Ferenc Múzeum munkatársai régészeti szakfelügyeletet és megelőző feltárást végeztek. A fő utcán, azaz a Damjanich és a Felszabadulás utcán haladó kerékpárút nyomvonalán szakfelügyelet közben két, régészeti értékkel rendelkező terület került elő, amelyről korábban nem tudtunk. A Felszabadulás és a Damjanich utca sarkától a szerb templom irányában haladva, a Damjanich utca 9. sz. ház előtt, 7 darab kerámiatöredék került elő, amely között késő bronzkori és népvándorlás kori kerámiatöredékek voltak. Később a területen, régészeti munka nélkül megépült a kerékpárút, mivel a kivitelező nem jelentette be a munkakezdést.

Tovább haladva Szeged-Szőreg felé, a Felszabadulás utca 18. sz. háztól, lényegében a ház kapubejárójától kezdődően, egészen a 28-as házszámig az árkokból 22 darab régészeti korú kerámia töredéke került elő. A környező egykori ártér szintjéből markánsan kiemelkedő dombháton húzódó, és a főutca közelében nyilvántartott Újszentiván 9. lelőhelyhez köthető leletek a nyomvonalszakasz teljes területén egyenletesen szóródtak. A töredékek kulturális besorolása több esetben kérdéses maradt. Két felgyűjtött töredék a kora rézkori tiszapolgári kultúrához, egy szürke, kavicsos soványítású, belül hullámos falú oldaltöredék a népvándorlás kori gepida népesítéshez, két vörös oldaltöredék a nyomvonal középső harmadából az Árpád-kori

népesítés hagyatékának tartható. Nyolc darab kerámia a középkorra, illetve a kora újkorra keltezhető.

2012. július 10–16. között, a kerékpárút újszentiváni szakaszának kivitelezéséhez kapcsolódóan, a Felszabadulás utca 18. és 30. sz. közötti területen, megelőző feltárást végeztünk. A közművekkel, növényzettel és kocsibeállókkkal erősen bolygatott területen 123 m²-nyi felületet tudtunk lehumuszolni. A megkutatót nyomvonalszakasz DNy-i részén, a régészeti érintettségére csak a felszínről összegyűjtött néhány kerámia-töredék utalt. Ezen a részen a közművek következtében szinte teljesen bolygatottnak bizonyult a szelvény. A feltárást ÉK-i területén, a Felszabadulás utca 24. és 26. sz. házak előtti szakaszon sikerült a közművek árkai között egy keskeny, 80–90 cm szélességű, bolygatatlan részt megfigyelni, amelyben összesen 3 régészeti korú jelenség foltja rajzolódott. Mindhárom jelenség gödör volt, amelyek közül méretével, illetve tapasztalt aljával és oldalával az 1/1. sz. méhkas kialakítású tárolóverem emelhető ki. Az előkerült kisszámú leletanyag alapján a jelenségek a szarmata időszakra és a középkorra datálhatók, de a szörványleletek között Árpád-kori edénytöredékek is előfordultak.

A leletanyag és a feltárást dokumentációja a szegedi Móra Ferenc Múzeumban került végleges elhelyezésre.

Munkatárs: Mészáros Patrícia

PÓPITY DÁNIEL – VARGA SÁNDOR

**245. Újvárfalva, Bagoly-rét
(KÖH 85807)**

(Somogy megye) V, Ró, Kk, Kú

Helyi lakosok elmondása szerint, többször láttak fémkeresős személyeket a területen, akik többek között római érmeket is találtak. A területen először 2011 márciusában jártunk Nagy Márton és Serei Zsófia somogyvári lakosokkal. Majd ezek után 2011 áprilisában, májusában és végül 2012 márciusában többször bejártuk a területet. A lelőhely Újvárfalvától É-ra, a műút K-i oldalán található, K-ról a Koroknai-vízfolyás, míg Ny-ról az út és a Miklós-csatorna határolja. Kiterjedése 625×300 m. A terület nagyjából sík, csak kissé emelkedik ki a vízfolyás árteréből, azonban középtájt van egy nagyobb kiemelkedés, ahol sűrűbben fordultak elő leletek. Sok kerámiát, egy fenőkövet, néhány vastárgyat, valamint egy erősen kopott római bronzérmét találtunk. A kerámia alapján egy római kori település nyomaira következtethetünk, ami nagyjából a 2–3. századra datálható, ill. nagyobb számban került elő késő középkori kerámia is, azonban ezek inkább a lelőhely D-i részén sűrűsödtek, a lelőhelyen áthaladó földúttól D-i irányban. Szintén a földúttól D-i irányban került elő néhány késő vaskorra keltezhető kerámia.

Ezek alapján elmondható, hogy a lelőhely É-i részén főleg a római kori leletek, míg a D-i részén a középkoriak vannak túlsúlyban. A középkori kerámiák a 14–16. századra keltezhetőek, de ha igazak azok az elmondások, ami alapján itt egy friesachi éremleletet találtak, akkor a településnek már korábban is léteznie kellett.

Munkatárs: Deák Ferenc egyetemi hallgató.

VARGA MÁTÉ

61 Valójában a nyilvántartott lelőhelyterület K-i szélén helyezkedik el. A Szerk.